

Prosím Vás, pane profesore, račte to uvážit a své smýšlení mi otevřeně povědět. Zákrejs mě velmi varoval, a jiní, na př. Konvička. Doufám, že jste se z Ameriky vrátil zdrav; často jsme na Vás vzpomínali.

Uctivě oddaný

Kar. Kálal

ve Frenštátě p[od] R[adhoštěm]

26. IX. 1902

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. P-32-12. Originál, rukopis.

1 – Renumerace – zde: dorovnání platu, náhrada za jeho částečnou ztrátu v důsledku přechodu na hůře placené místo.

K. Kálal T. G. Masarykovi
Frenštát pod Radhoštěm, 11. října 1902

/56

Velectěný pane profesore!

Děkuji Vám uctivě za radu.^a

Bielek, veža syna do Brna, zastavil se u mne a aniž jsem se ho otazoval – nejsem mu valně nakloněn, svěřoval mi věci martinské. Tak zvláště, že v bance také mají ztraceny *velké tisíce* nerozvážností Paulinyho. Vyradí-li se to, tak bude prý to úpadek celého Slovenska. Já jsem trnul, vlasy se mi ježily, co všecko mi říkal. I ty hodně líčil mi jako ziskuchtivé. Žádal jsem ho, by se postaral, aby tajnosti banky Tatry přišly *do valné bromady* a tam aby se uvážily. Bielek je vůdcům zadlužen, kdyby toho nebylo, prý by věci vylíčil v brožurce, před čímž jsem ho varoval (zatím).

Mně nejvíc tíží, že *alkoholik* Vajanský a alkoholik a zvrhlý Pietor jsou *vůdci* národa! Mně, abstinentu, je to strašným! Račte věřit, že to je *osudným* pro národ. J. Škultéty je na špatné cestě; před časem mi poslal anonymní dopisnici s nadávkami, pro nic za nic.

Jinak ještě o Slovensku:

Pauliny Tóth je stížen paralýzou, takto dosud úraduje. Miloš M. je už v Opavě. Oběti maďarské výchovy, následek syfilisu. Hviezdoslav ma raka v jícnu; byl jsem u něho není si stavu svého vědom, ale prý rok nepřežije. S velikými obtížemi dostali jsme dva slov[enské] gymnasisty, pro „panslavismus“ vyloučeně, na české školy, jednoho na gym[názium] (VII. tř[ída]) v Místku, druhého na obchodní v Brně. Obrátili se na

40 čes[kých] gym[názií]; jen 7 odpovědělo, a to odmítavě. Já byl hotov jeti i do Vídně k Rezkovi, ale pořídili jsme to doma.

Rád budu, uží-li brožurka má o útisku Slovákův světa. Maďarizace *pokračuje* (Vlašič už i do konfes[ijích] škol zaved nejméně 17 hodin maď[arštiny] týdně), vláda navrhne změnu národnostního zákona z r. 1868.¹ Maďaři jsou žárlivi na dobrou pověst *za hranicemi*, brožurka by byla citelným napomenutím.

Přeji Vám, pane profesore, zdraví a zdaru a jen Vám i se ženou svou a synáčkem – často si na Váš u nás byt vzpomínáme – oddaný

Kar. Kálal

11. X. 1902

ve Frenštátě p[od] R[adhoštěm]

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-I-32, k. 692. Originál, rukopis.

a – Viz dokument 55. Masarykova odpověď Kálalovi obsahující jeho radu v pozůstalosti Kálalově v LA není.

1 – O uherském zákonném článku č. 44/1868 více v úvodu.

K. Kálal T. G. Masarykovi
Frenštát pod Radhoštěm, 28. října 1902

/57

Velectěný pane profesore,

jsem velmi rád, že přivedete brožurku mou ke konci. Žel, já německy neumím, a darmo by mi slečna Puklová překlad k revizi posílala. Spoléhám na Vaši korekturu.

Na druhé polovici tohoto listu je několik malých oprav; račte je dodati slečně nebo při korektuře sám laskavě provésti.

Že Maďaři vymírají, je pro přítomnou dobu *nepravdou*; to právě dr. Stodola statisticky dokázal. Já tuším v brožurce pravím, že se jen málo množí, což může zůstat. I na to račte při korektuře laskavě vzpomenouti.

Kompiš z Martina píše úvahy o tom, že Slovákům třeba posílati synky do českých škol. Poslal mi úvahy své část, dobrou, a bude-li všecko tak věcné, pošlu Vám pro N[áši] d[obu].

Kompiš své dva synky (jeden ze VI. [třídy] gymn[ázia] ve Štávnic^a pro panslavismus vyloučen) dostal na čes[ké] gym[názium] v Místku. Bylo s tím však mnoho starostí. Třicet gym[nazijních] ředitelů ani neodpovědělo; tak jsem se do toho jak se